

ВИНИКНЕННЯ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

В освітньому процесі існує дві причини корупційних ризиків: не бажання слухача докладати зусиль для опанування навчальним курсом та бажання викладача отримати неправомірні вигоди. Витоки цих тенденцій можуть бути різноманітні (психологічні, економічні, адміністративні), ініціатором корупційних дій можуть бути обидві сторони. Підставою існування таких явищ є те, що обидві сторони бачать від них вигоду.

Конфлікт слухача з освітнім процесом може виникнути через: втрати часу на заробіток й особисті справи, недостатні когнітивні здібності, пропуски занять, обмеженість занять за карантинних обмежень чи факторів війни, навчання за примусом батьків, переконання – що для всього є своя ціна, покривання батьками «додаткових» витрат дитини, відсутність розуміння майбутнього та мотивації у навчанні, складний навчальний курс, неправильна його побудова чи перевантаженість, не цікава форма викладання, відсутність авторитету у викладача, наявність слухачів, які заважають навчальному процесу, принциповий підхід викладача можуть сприймати як корупційну вимогу, слухач відстоює думку, що він вже все знає.

Причинами корупційних дій викладачів можуть бути: авантюризм людини, бажання жити «на широку ногу», виникнення значних «аварійних» витрат, купівля за рахунок кредиту без можливості вчасно погасити, наявність зайвих витрат (як ігрова залежність), бажання мати гроші – про які не знає партнер за браком, помста слухачам за певні дії під час навчального процесу, нестача часу на проведення додаткових занять, бажання отримати гроші за роботу поза навантаженням, нестача матеріальної бази для навчального процесу, система неофіційних «відкатів» з посадових місць, що траплялося в українському суспільстві як «система Януковича». Але «кругова порука» і серед викладацького персоналу, і колективу слухачів, розбитих на академічні групи, за умови відкритого інформаційного суспільства має мало шансів на тривалу «роботу».

На кожен з причин виникнення корупційних ризиків існує протидія, але необхідно застосовувати комплексний підхід. Одним зі шляхів є збалансованість освітнього процесу. Для тих, хто пропустив заняття чи не може самостійно опанувати дисципліною, можливо влаштування додаткових занять під час щотижневих консультацій у вигляді стислого «методу проектів» як мікс-проект креативної спрямованості на межі базового та індивідуального рівнів [1]. Якщо відповідний тематичний план містить 6 занять, то за семестр можна провести 2 цикли, що дозволить знайти час бажаним. Подача інформації у вигляді «методу проектів» органічно доповнює традиційну систему освіти та дозволяє тим, хто пропустив певну частину освітнього процесу опанувати навчальним курсом.

Список використаних джерел

1. Трегубова І.М., Трегубов Д.Г. Підвищення якості освіти шляхом застосування інтегративних технологій. Сучасний педагог. Дніпро: Акцент ПП, 2020. Т.2. С. 181–191. URL: <http://repositsc.nuczu.edu.ua/handle/123456789/10929>.